

## U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **P. K.**, bývajúcej v T., proti žalovaným **1/ P. Š.** a **2/ S. Š.**, obom bývajúcim v K., **o zaplatenie 3 335,99 EUR s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 19 C 210/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Trenčín z 1. februára 2011 č.k. 19 C 210/2008-159, takto

### r o z h o d o l :

Konanie o mimoriadnom dovolaní **z a s t a v u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto konania.

### O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín rozsudkom z 1. februára 2011 č.k. 19 C 210/2008-159 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 3 335,99 EUR s 9 % úrokmi z omeškania od 22.8.2006 do zaplatenia. Zároveň rozhodol, že žalobkyňi sa nepriznáva náhrada trov konania. Rozsudok bol doručený do vlastných rúk žalobkyne dňa 2.3.2011 a do vlastných rúk zástupcu žalovaných JUDr. M. P. (ustanoveného za zástupcu žalovaných na ich žiadosť uznesením Okresného súdu Trenčín zo 17. mája 2010 č.k. 19 C 210/2008-131) rovnako dňa 2.3.2011, pričom žalovaní nepodali proti nemu odvolanie. Podľa vyznačenej doložky právoplatnosti nadobudol tento rozsudok právoplatnosť dňa 18.3.2011.

Na podnet žalovaného 1/ podal proti označenému rozsudku v časti výroku, ktorým bolo rozhodnuté o povinnosti úhrady úrokov z omeškania, mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť Okresnému súde Trenčín na ďalšie konanie. Vyčítal okresnému súde nesprávne právne

posúdenie veci v otázke priznania úrokov z omeškania od podania žaloby, a tiež tzv. inú vadu konania spočívajúcu v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia v napadnutej časti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas na to oprávnenou osobou (§ 243e ods. 1 a § 243g O.s.p.) skúmal predovšetkým splnenie podmienok konania o mimoriadnom dovolaní, ktoré musia byť splnené už pri jeho podaní. Dospel pritom k záveru, že jednu z takýchto podmienok v prejednávanej veci nemožno považovať za splnenú.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O.s.p.).

Citované ustanovenie vymedzuje (nad rámec podmienok konania v prvom stupni, odvolacieho konania a tiež konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch podávaných účastníkmi konania) ďalšie tri podmienky konania, ktorých splnenie zákon vyžaduje práve v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky. Prvou z týchto podmienok je okolnosť porušenia zákona právoplatným rozhodnutím súdu, druhou požiadavka na ochrane práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a treťou nemožnosť dosiahnutia ochrany inými právnymi prostriedkami. Pretože všetky uvedené podmienky konania o mimoriadnom dovolaní musia byť splnené súčasne, nedostatok ktorejkoľvek z nich bráni vecnému prejednávaniu mimoriadneho dovolania.

Podľa názoru dovolacieho súdu ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu zásadne vyžaduje intervenciu (mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora) vtedy, ak sám účastník využil všetky právom predpokladané prostriedky na zvrátenie stavu založeného rozhodnutím porušujúcim zákon, no nebol úspešný. Požiadavka na ochrane práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu ako podmienka konania o mimoriadnom dovolaní nie je daná vtedy, ak sám podnecovateľ mimoriadneho dovolania v konaní predchádzajúcom podaniu takéhoto mimoriadneho opravného prostriedku opomenul hájiť svoje práva najmä

nepodaním niektorého z opravných prostriedkov vrátane mimoriadnych opravných prostriedkov, resp. ich oneskoreným podaním, hoci ich mohol účinne využiť.

Splnenie uvedenej požiadavky ako jedného zo základných predpokladov prípustnosti mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora súvisí s jedným zo základných princípov právneho štátu, a to s princípom právnej istoty, ktorého zákonným naplnením v civilnom procese je inštitút právoplatnosti súdnych rozhodnutí, teda ich záväznosti a nezmeniteľnosti. Ak jeden z účastníkov občianskeho súdneho konania nevyužije svoje právo na účinné podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu súdu, hoci mu v tom nebránili dôležité, resp. závažné dôvody (čím realizuje svoje procesné dispozičné právo zdržať sa, resp. nevyužiť možnosť podať riadny či mimoriadny opravný prostriedok), právna istota druhého účastníka, spoliehajúceho sa na záväzné a nezmeniteľné súdne rozhodnutie, nemôže byť narušená inštitútom mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora.

V súvislosti s týmto záverom dovolací súd dáva do pozornosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. septembra 1996 sp. zn. PL. ÚS 43/95, v odôvodnení ktorého sa okrem iného poukazuje na „Zásady civilného procesu na lepšie fungovanie justície“ prijaté Výborom ministrov Rady Európy v roku 1984, v ktorých sa odporúča, aby sa obmedzili najmä dozorové opravné prostriedky, čo sa týka najmä oprávnení generálnych prokurátorov. Tento cieľ sa napĺňa predovšetkým možnosťou účastníkov konania podať proti rozhodnutiu súdu riadny opravný a prípadne aj mimoriadny opravný prostriedok.

Požiadavku na využití riadnych a prípadne aj mimoriadnych opravných prostriedkov samotným účastníkom možno odôvodniť aj zásadou (princípom) „vigilantibus iura scripta sunt“ („práva patria bdelym“ alebo „nech si každý stráži svoje práva“ alebo „zákony sú písané pre bdelych“).

Ústavnú súladnosť vyššie uvedeného výkladu a aplikácie ustanovenia § 243e ods. 1 O.s.p. v obdobnej právnej veci konštatoval aj Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 391/09 (dostupné na [www.concourt.sk](http://www.concourt.sk)).

V riešení uvedenej otázky sa dovolací súd nestotožňuje so stanoviskom publikovaným v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 36/2008, podľa ktorého podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom nie

je podmienené využitím riadneho opravného prostriedku účastníkom konania. Uvedené stanovisko argumentujúce tým, že právna úprava výslovne nepodmieňuje podanie mimoriadneho dovolania využitím riadneho opravného prostriedku účastníkom konania, neprihliada na výnimočnosť mimoriadneho dovolania a na výklad rešpektujúci vyššie uvedené právne princípy a zásady.

Označené stanovisko nie je v súlade ani s názorom pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadreným v uznesení z 19. júla 2000 sp. zn. PL. ÚS 57/99, v ktorom ústavný súd zaujal stanovisko ku kritériám prípustnosti mimoriadneho dovolania. Vychádzajúc z výnimočnosti tohto opravného prostriedku ústavný súd v uvedenom rozhodnutí vyslovil názor, že kritériom akceptovateľnosti právnej úpravy mimoriadneho dovolania je okrem iného, povinnosť vyčerpať iné, dostupné právne (procesné) prostriedky nápravy pochybení vytýkaných v mimoriadnom opravnom prostriedku, že ochrana poskytovaná mimoriadnym dovolaním je prípustná len subsidiárne, t.j. vtedy, ak osoba, ktorá sa domáha mimoriadneho dovolania, neúspešne využila všetky zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov alebo také prostriedky nemala k dispozícii alebo jej bolo zákonnými prekážkami znemožnené využiť tieto právne prostriedky nápravy, a že oprávnenie generálneho prokurátora vzniká až vtedy, ak sa preukáže, že účastník tieto prostriedky buď nemal, alebo mal a bol s nimi neúspešný, prípadne objektívne prekážky mu znemožnili ich využitie.

Podľa § 201 veta prvá O.s.p. účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyučuje. V zmysle ustanovenia § 159 ods. 1 O.s.p. doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný. Rozsudok nie je možné napadnúť odvolaním okrem iného aj vtedy, ak uplynula lehota na podanie odvolania všetkým osobám oprávneným na podanie odvolania. Právoplatný rozsudok je záväzný v rozsahu stanovenom v § 159 ods. 2 O.s.p. a je prekážkou právoplatne rozsúdenej veci (§ 159 ods. 3 O.s.p.).

V prejednávanej veci žalovaný 1/, namietajúci vo svojom podnete nesprávnosť rozsudku súdu prvého stupňa v časti priznania úrokov z omeškania, nepodal proti nemu odvolanie ako riadny opravný prostriedok, hoci zákon podanie odvolania nevyučoval. Podaním odvolania mohol dosiahnuť začatie odvolacieho konania a preskúmanie vecnej správnosti prvostupňového rozsudku odvolacím súdom. Z obsahu spisu pritom nevyplývajú

žiadne objektívne prekážky, ktoré by žalovanému 1/ znemožnili využitie tohto opravného prostriedku. Nebola preto splnená podmienka konania o mimoriadnom dovolaní, a to že jeho podanie vyžaduje ochrana práv žalovaného 1/.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o mimoriadnom dovolaní pre nedostatok jednej z podmienok takého konania a neodstrániteľnosť takej prekážky konania podľa § 243i ods. 2, § 243c, § 243e ods. 1 a § 104 ods. 1 vety prvej O.s.p. zastavil.

O trovách konania o mimoriadnom dovolaní rozhodol podľa § 243i ods. 2, § 243b ods. 5 a § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p., pretože konanie o mimoriadnom dovolaní bolo zastavené a žiadnemu z účastníkov v tomto konaní žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 2 : 1.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

**V Bratislave 25. apríla 2012**

**JUDr. Rudolf Č i r č, v.r.**  
**predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková

**Odlišné stanovisko sudcu JUDr. Ladislava Górásza**

Podľa § 243b ods. 6 Občianskeho súdneho poriadku pripájam toto odlišné stanovisko k uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. apríla 2012 sp. zn. 6 MCdo 1/2012:

Nesúhlasím s väčšinovým rozhodnutím senátu, ktorým bolo konanie o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky zastavené z dôvodu, že ochrana poskytovaná mimoriadnym dovolaním je prípustná len subsidiárne, t.j. len vtedy, ak osoba, ktorá sa domáha podania mimoriadneho dovolania, neúspešne využila všetky zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a právom chránených záujmov alebo takéto právne prostriedky nemala k dispozícii, resp. boli tu objektívne prekážky, ktoré jej znemožnili ich využitie.

Mám za to, že povinnosť účastníka konania využiť riadne opravné prostriedky pred podaním podnetu na podanie mimoriadneho dovolania nevyplýva zo žiadneho z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Generálny prokurátor je oprávnený napadnúť mimoriadnym dovolaním aj také právoplatné rozhodnutie okresného súdu, proti ktorému žiaden z účastníkov nepodal riadny opravný prostriedok. Vychádzam pritom zo stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 36/2008 [Čl. 20 bod 14. Rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (č. 291/2006 Z.z.)]. Odlišné stanovisko opieram aj o nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 178/2008.

**V Bratislave 25. apríla 2012**

**JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.**  
**sudca**

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková